

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

OVER DE OUDERDOM

Monoloog naar “De Senectute” van M.T. Cicero

door

Arthur Goemaere

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2011
Nr.2047

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste TWEE tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de gekkende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *OVER DE OUDERDOM* op te voeren moet de naam van auteur *ARTHUR GOEMAERE* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/1993/220/023
ISBN 978-90-385-02397

© 1993 Toneelfonds J. Janssens/Arthur Goemaere
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

MONOLOOG

Vrij naar " de Senectute " van M.T. CICERO

Inleiding: Mensen waren en zijn altijd en overal dezelfde: met dezelfde verlangens, verwachtingen, ontgoochelingen...Dat blijkt ondermeer uit de verhandeling " over de Ouderdom" die de beroemde advocaat en politicus Marcus Tullius CICERO in het jaar 44 vóór Christus schreef. De Vlaamse auteur Arthur GOEMAERE heeft die merkwaardige tekst voor ons vrij vertaald. Luistert u nu naar wat Cicero - 2000 jaar geleden - zijn tijdgenoten over de ouderdom voorhield.....

Monoloog

Laten wij - u en ik, dus - even over de gevorderde leeftijd praten. Ik zeg wel: u en ik, want ook ik ben niet meer van de jongsten. Het zal ons dus wederkerig deugd doen over de ouderdom van gedachten te wisselen.

Een snaak van rond de twintig zei me onlangs dat hij me bewonderde omdat ik er zo goed uit zie, en, in tegenstelling tot sommige andere bejaarden, blijkbaar geen last van de jaren scheen te ondervinden. Ik heb hem geantwoord dat oud worden of oud zijn een deel van het leven is als een ander en dat men in zichzelf de nodige energie moet vinden om een aangenaam en gelukkig bestaan te genieten. Wie dat kan, zal niets als een "ongeluk" beschouwen, en dus ook niet de ouderdom waarnaar elk mensenleven onvermijdelijk evolueert.

Iedereen wil oud worden, maar, als het eenmaal zovér is, beginnen velen erover te klagen. Zij vinden dat de oude dag te snel gekomen is...

Maar, zeg eens: hoe was het met de overgang van de jeugd naar de middelbare leeftijd? Heeft die ons soms ook zomaar 'overvallen'? Zou de ouderdom minder drukkend zijn als hij ons bv op ons...achthonderdste bereikte i.p.v. op ons 65e-70e? Nee, nietwaar. De lengte van elke levensfase is niet zomaar te bepalen.

Het is verstandig de natuur te laten doen en haar als gids te nemen, want zeker is dat zij, die de andere delen van ons leven zo goed heeft geordend, ook voor het laatste bedrijf zorg zal dragen.

Er komt, hoe dan ook, een einde aan elk leven. Een wijze mens aanvaardt dat zonder meer. Het vergaat ons zoals alles wat leeft: kijkt naar de bomen en de vruchten: na het rijpingsproces volgt verwelken en afvallen. Dat is nu eenmaal zo. Er zijn mensen die over de oude dag klagen omdat zij de genoegens moeten missen die zij noodzakelijk achten om prettig te leven, of omdat - dénken zij - op hen wordt neergekeken.

Zij hebben het verkeerd voor want indien dat echt aan de ouderdom zou te wijten zijn, zou eenieder hetzelfde ervaren. Welnu: heel veel mensen dragen de jaren zonder enige klacht: zij zijn maar wat blij van allerlei hartstochten verlost te zijn en weten zeker dat ze door hun medeburgers niét met de nek worden bekeken.

Dat soort klachten is niet eigen aan de hoge leeftijd maar aan het karakter: zij die maat weten te houden, die vriendelijk en opgewekt zijn, kennen een blijde, oude dag. Zij echter die de ouderdom als een beklagenswaardige levensfase beschouwen, voeren volgende bezwaren aan:

Ten eerste : de ouderdom maakt een einde aan onze loopbaan.

Ten tweede: hij verzwakt het lichaam.

Ten derde: hij ontnemt ons alle genoegens.

Ten vierde: hij brengt ons de dood nabij...

Ik ga - voor de duidelijkheid - die 4 grieven een na een aanpakken.

Dus: één: de ouderdom maakt een einde aan onze loopbaan, aan ons werk.

Dat is slechts ten dele waar: als de lichaamskracht afneemt, kan men mentaal nog heel wat presteren. Het is alsof men zou beweren dat het werk van de stuurman op een schip niets te betekenen heeft in vergelijking met wat de bemanning doet die lasten versjouwt, het dek schuurt enz. De grootste daden worden niet gesteld door spierkracht of lenigheid, maar door wijsheid, voorzichtigheid, prestige, en dat is de oude mens eigen, zoals vermetelheid bij de jongeren hoort.

Dààrom ook hebben onze voorouders ons hoogste gezagscollege de "Raad van de Ouderlingen" ingesteld..de 'senaat' - naar het Latijnse 'senex' of: ouderling... Wie een beetje thuis is in de geschiedenis weet dat staatsgrepen, revoluties en zo gepleegd worden door jeugdigen , dat staten en steden gesticht en tot bloei gebracht worden door ouderen...De roekeloosheid is eigen aan de jongeren, de wijsheid aan de ouderdom.

Men zegt ook dat het geheugen vermindert: ik kan akkoord gaan...als men het niet oefent. Ik heb echter nooit geweten dat een bejaarde zou vergeten waar hij zijn geld of papieren verborgen heeft, zelfs als hij een wat tragere geest toebedeeld kreeg. Laten we stellen dat hij zich alles herinnert wat hem interesseert en dat hij al zijn natuurlijke gaven behoudt op voorwaarde dat hij er tot het einde toe gebruik van maakt. Dat is waarachtig niet het voorrecht van beroemde personaliteiten die met eer overladen werden; dat geldt voor eenieder van ons.

Men hoeft niet altijd geestelijk of intellectueel bezig te zijn: ook in de tuin of op het land werken geeft heel veel voldoening. Vraag aan een bejaarde landbouwer voor wie hij nog zaait en plant, hij zal u antwoorden: ' ik mocht destijds van mijn ouders ontvangen; welnu: God wil dat ik, op mijn beurt, alles aan mijn nakomelingen doorgeef.

Sommige ouderen opperen dat een lang leven een hele hoop minder aangename dingen met zich brengt en vooral, dat men, op de duur, een last wordt voor anderen.

Wel, als u rondom u kijkt, bemerkt u dat er, in elke leeftijdsgroep mensen zijn die een last voor de gemeenschap zijn. Dat is dus niet speciaal eigen aan de ouderdom. Geloof me: er staan tegenover die zogezegde vervelende zaken veel goede, maar: men moet ze willen zien...

Nu de tweede opwerping: de ouderdom verzwakt het lichaam...